

Hinta- ja palkkatiedote 6

31.12.1993

Kuluttajahintaindeksin ja pohjainflaation vuosimuutos 1986 – 1993

Tilastokirjasto
Statistikbiblioteket

070014

136 010 6772

Hinta- ja palkkatiedote 6

31.12.1993

Suomen Pankin inflaatiomittari	3
Palkat	
1990-luvun ansiokehitys	5
Perhepäivähoitaja on peruskoulun tai ammattikoulun käynyt nainen	8
Hinnat	
Asuntojen hintojen nousu jatkui	10
Kansainväliset hintatasoindeksit kelluvat valuuttakurssien mukana	12
Indeksitaulukko	14
Vuonna 1993 ilmestyneet julkaisut	15

Hinta- ja palkkatiedote sisältää ajankohtaista ja tiivistettyä tilastotietoa hinnoista, palkoista ja työtaisteluista.

Vuosikertahinta 150 mk
Ilmestyy kuusi kertaa vuodessa

Julkaisun tilaukset:

Puhelin (90) 1734 2011
Telefax (90) 1734 2474

Aikaisempien numeroiden teemoina ovat olleet mm.:

- Kansainvälinen hintavertailu
- 80-luvun palkkojen reaalikasvusta pysähdystä kohti
- Kuntasektorin työvoimakustannukset vuonna 1990
- Devalvaation vaikutus tuonti- ja vientihintoihin
- Kansainvälinen palkkavertailu
- Kuntasektorin työpanos ja sen käyttö vuonna 1990
- Inflaatio vai deflaatio
- Tuottajahintaindeksit – hyödylliset mittarit yritysten käyttöön
- Reaaliansioiden lasku jatkuu – nimellisansiot kohonneet vain vähän
- Vuokrat pysyneet ennallaan uusissa vuokrasuhteissa

Suomen Pankin inflaatiomittari

Suomen Pankin kiinteän valuuttakurssin politiikka loppui markan kelluntaan syyskuussa 1992. Rahapolitiikan uudeksi ankkuriksi valittiin alhainen inflaatio.

Suomen Pankki halusi inflaatiomittarin, johon ei vaikuttaisi muutokset julkisen vallan välisissä veroissa ja tukipalkkioissa, asuntojen hinnoissa tai asuntolainojen koroissa. Suomen Pankin asettaman tavoitteen mukaan tämänkaltaisen inflaatiomittarin vuosimuutoksen tulee vakiintua kahden prosentin tasolle vuodesta 1995 alkaen.

Pohjainflaatioindikaattori 1985=100

Laskelman lähtökohtana on kuluttajahintaindeksin (KHI) 1985=100 arvopainojen summa eli koko yksityinen kulutus, 162 miljardia markkaa.

Tähän lisätään ensin tukipalkkioiden vähittäishintoja alentava vaikutus, joka oli 7 miljardia markkaa. Tukipalkkioista mainittakoon maidon ja lihan alkutuotevähennys, maatalouden eri tukipalkkiot sekä liikennelaitosten ja valtionrautateiden alijäämät.

Tämän jälkeen poistetaan välillisten verojen osuus kuluttajahinnoista. Näitä ovat esimerkiksi liikevaihto-, alkoholi-, tupakka-, auto- ja polttoainevero. Välillisten verojen osuus oli yhteensä 37,6 miljardia markkaa eli 23,2 prosenttia koko indeksin painosta.

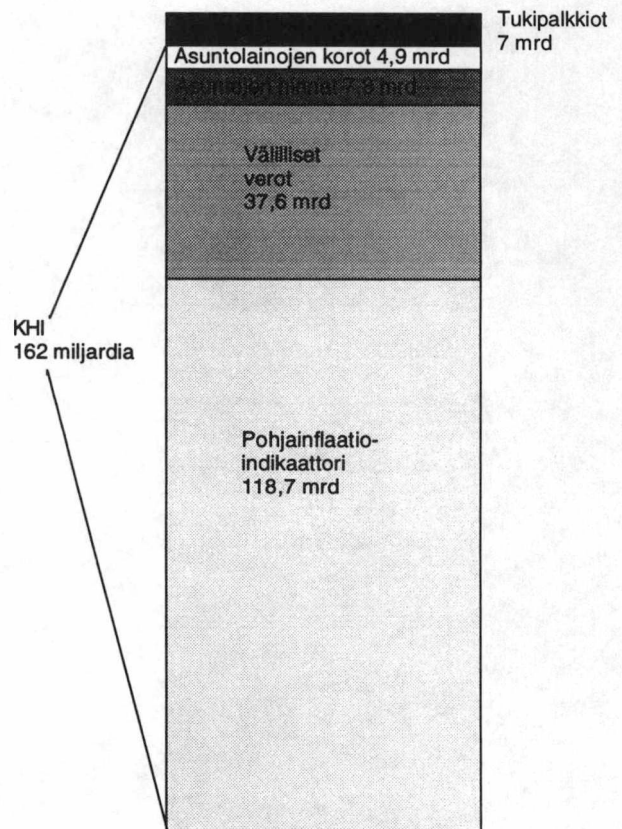
Lopuksi poistetaan vielä asuntojen hintojen (poistot) ja asuntolainojen korkojen osuus, yhteensä 12,7 miljardia markkaa.

Pohjainflaatioindikaattori mittaa jäljelle jääneen 118,7 miljardin markan arvoisen kulutuskorin hintakehitystä. Tämä on 73,3 prosenttia kuluttajahintaindeksin kokonaispainosta.

Loppuvuonna 1992 Ruotsissa ja Englannissa luovuttiin myös kiinteistä valuuttakursseista ja rahapolitiikan ankkuriksi valittiin alhainen inflaatio. Ruotsissa inflaatiomittarina toimii normaali kuluttajahintaindeksi. Inflaation tavoitetaso on siellä sama kuin meillä.

Suomen Pankin ja Tilastokeskuksen yhteistyössä laadittiin vuoden 1993 alkupuolella tarkoitukseen sopiva indeksi kuluttajahintaindeksin ja nettohintaindeksin 1985=100 pohjalta. Uusi indeksi sai nimekseen pohjainflaatioindikaattori lyhenteenä PII.

Pohjainflaatioindikaattori 1985=100

Pohjainlaatioindikaattorin käyttäytyminen ja kehitys vuosina 1985–1993

Pohjainlaatioindikaattorin ja kuluttajahintaindeksin kehityksen mahdolliseen eroon vaikuttavat välillisten verojen, tukipalkkioiden, asuntojen hintojen sekä asuntolainojen korkojen muutos suhteessa kuluttajahintojen yleiseen hintakehitykseen.

Seuraavassa on esimerkkinä kuluttajahintaindeksin (KHI) ja pohjainlaatioindikaattorin (PII) vuosimuutos syyskuussa 1992 ja 1993.

Kuluttajahintaindeksin (KHI) ja pohjainlaatioindikaattorin (PII) vuosimuutos syyskuussa 1992 ja 1993

	Vuosimuutos-%				KHI	PII
	Välilliset verot ja tukipalkkiot	Korot	Asuntojen hinnat			
9/92	+14	+7	-14	+2,6	+0,6	
9/93	+2	-17	-14	+1,8	+4,3	

Välillisten verojen nousun hidastuminen ja korkojen lasku ovat kääntäneet pohjainlaation vuosinousun huomattavasti kuluttajahintaindeksin hintakehitystä nopeammaksi.

Kun välilliset verot, korot ja asuntojen hinnat muuttuvat vuositasona yhtä paljon kuin kuluttajahintaindeksi, niin myös pohjainlaatioindikaattorin vuosimuutos on sama kuin kuluttajahintaindeksin.

Pohjainlaatioindikaattorin pisteluku oli syyskuussa 1993 134,5, kun vastaavan perusvuoden kuluttajahintaindeksi oli pisteluvussa 139,0. Pohjainlaatioindikaattori on noussut vuodesta 1985 4,5 prosenttia hitaammin kuin tavallinen kuluttajahintaindeksi. Pääasiassa tämä johtuu siitä, että välilliset verot ovat nousseet tänä aikana nopeammin kuin kuluttajahinnat yleensä.

Pohjainlaatioindikaattori uudistetaan vuoden 1994 alussa ja uudeksi perusvuodeksi tulee 1990. Uuden indeksin luvut lasketaan vuoden 1990 tammikuusta lähtien. Vuosina 1990–1993 uuden ja vanhan indeksin luvut tulevat poikkeamaan toisistaan pääasiassa painorakenteen erilaisuudesta johtuen.

Palkat

1990-luvun ansiokehitys

Kuluva vuosikymmen on työmarkkinoilla ollut ääri-rajvoja sivuavan toimintaympäristön muutoksen ja risti-riitaisten muospaineiden aikaa. Pysyväksi ennakoidusta työvoimapulasta on siirrytty pitkäaikaisen massatyöttömyyden kauteen. Vahva kiinteään valuutaturssiin sidottu markka on menettänyt ulkoista arvoaan markkinavoimien paineissa yli neljänneksen. Kun samanaikaisesti erityisesti teollisuudessa tuottavuuden kohoaminen on ollut ennätyksellistä, yksikkötyökustannuksin mitattu kilpailukyky on parissa vuodessa noussut ennätystasolle.

Vuosikymmenen alkupuoli on edelleen ollut keskitettyjen työmarkkinaratkaisujen aikaa. Vuosien 1990/91 tulopoliittinen kokonaisratkaisu sisälsi lukuisia sosiaali- ja perhepoliittisia elementtejä sekä myös tasa-arvoeran. Tulopoliittikka on antanut lisääntyvästi sijaa myös markkinamekanismien vaikutukselle työmarkkinoilla. Tämä on merkinnyt palkkauksen tulossidonaisuuden sekä palkkauksen ja työajan joustojen hidasta lisääntymistä. Markkinamekanismien vaikutus on rajoittunut paljolti tuottavuuskehityksen tukemiseen palkkausteknisin ratkaisuin. Sopimusjärjestelmä on useimmiten turvannut nimellispalkkojen tason yritysten heikosta kannattavuudesta huolimatta.

Työmarkkinoiden murros on asettanut palkkatilastoinnin uusien haasteiden eteen. Välillisten työvoimakustannusten osuus yritysten kustannustekijänä on työttömyyden kasvun ja ikärakenteen muutoksen myötä kasvamassa. Yrityskohtainen jousto koskee useammin palkkakäsitteen ulkopuolisia palkkatekijöitä, esim. lomarahaa, tai säännöllistä työaikaa kuin säännöllisen

työajan ansioita. Palkkakäsitteen validiteetti muutoksen kuvaajana on poikkeusoloissa heikentynyt ja sitä täydentävien mittareiden (työvoimakustannukset, vuosiansiot) tarve on tullut ilmeiseksi.

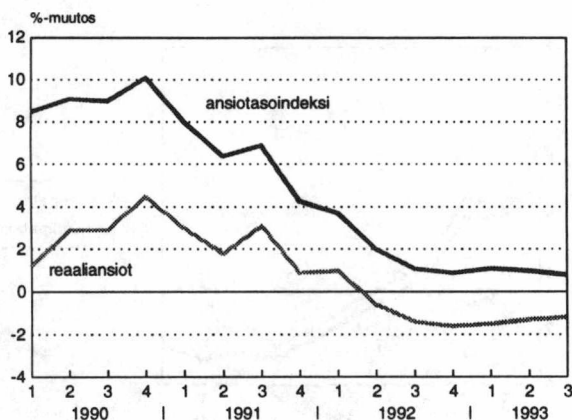
Kuntasektori palkkajohtajana

Vuoden 1993 kolmannen neljänneksen nimellisansioiden taso oli 13,4 prosenttia ja reaaliensioiden taso vajaa 2 prosenttia korkeampi kuin vuosikymmenen alussa. Kasvu johtuu kokonaan vuosikymmenen alun kehityksestä, sillä vuoden 1992 toisella neljänneksellä alkanut reaaliensioiden lasku on edelleen jatkunut.

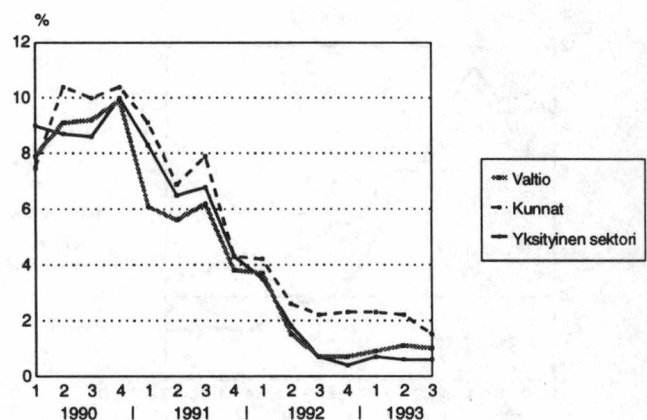
Keskitetyistä sopimusratkaisuista huolimatta kehitys on ollut melko epäyhtenäistä. Kuntien palkkataso nousi reaalisesti 5 prosenttia, kun kasvu yksityisellä sektorilla jäi runsaaseen prosenttiin. Valtion palkat ovat reaaliarvoaltaan säilyneet vuosikymmenen alun tasalla. Toisaalta, jos vertailuperusteena käytetään vuoden 1990 keskiansioita, valtion ansiokehitys vastaa yksityisen sektorin kasvua.

Kuntien nopeampaa palkkakehitystä selittävät vuosien 90/91 keskitetyn sopimuksen tasa-arvoera, paikallistason sopimusten yleistymisen mm terveydenhuoltoalalla sekä ansiokehitystakuun perusteella maksetut korotukset. Lisäksi palveluvuosilisien, määrävuosikorotusten yms.vaiutus keskiansioihin on kunnissa suurempi kuin valtiolla. Kuntasektorin ansiokehitys on korostunut viimeisten puolentoista vuoden aikana, kun muilla työmarkkinasektoreilla ansioiden vuosikasvu on pysähtynyt noin prosentin luokkaa olevaksi.

Ansioitasoindeksin ja reaaliensioindeksin vuosimuutos

Ansiokehitys sektoreittain

..ja vientiteollisuus - devalvaatio ei kasvattanut alakohtaisia eroja

Teollisuuden ansiokehitys vastaa työmarkkinoiden yleistä kehitystä, jos vuoden 1993 kolmannen neljänneksen ansiota verrataan vuoden 1990 keskiarvoon. Vuoden 1990 ensimmäiseltä neljännekseltä lähtien teollisuuden ansiot nousivat ansiotasoindeksin mukaan 14,4 prosenttia, prosenttiyksikön enemmän kuin työmarkkinoilla keskimäärin. Kaupan alalla ansiot ovat kasvaneet saman verran kuin teollisuudessa. Ilmeisesti suhdanteiden erilaisesta ajoittumisesta johtuen kaupan ansioiden kasvu jatkui jonkin verran teollisuutta kauemmin vuonna 1991.

Vientialat ovat johtaneet teollisuustuntipalkkojen kehitystä. Ansiot ovat vientialoilla kasvaneet kolme prosenttiyksikköä enemmän kuin muussa teollisuudessa. Ansiokehitys oli keskimääräistä nopeampaa vientiteollisuuden prosessialoilla, paperiteollisuudessa ja metallien perusteollisuudessa. Vientialoihin luetulla Tevanake -alalla ansiot ovat myös nousseet keskimääräistä enemmän. Kehitystä on todennäköisesti vauhdittanut poikkeuksellisen suuri työvoiman väheneminen.

Rakennusaineteollisuuden, graafisen teollisuuden ja kaivannaistoiminnan – kaikki tyypillisiä kotimarkkina-aloja, tuntipalkat kasvoivat tarkasteluajana noin 4 prosenttiyksikköä vähemmän kuin teollisuudessa keskimäärin.

Tuntiansiot ovat koko 1990 -luvun, myös ennen markan devalvoitumista, kehittyneet vientiteollisuudessa jonkin verran nopeammin kuin kotimarkkinatuotannossa. Markan arvon heikkeneminen ei näytä vaikuttaneen jo aikaisemmin alkaneeseen kehitykseen. Vientiteollisuuden devalvaatioetu ei siten ole valunut palkkoihin, ei ainakaan valuuttakurssimuutosten jälkeen.

Ansiotasoindeksi rakennemuutoksen kuvaajana

Sopimuspalkat ovat tällä vuosikymmenellä kohooneet ansiotasoindeksin mukaan runsaat 7 prosenttia. Noin puolet ansioiden kehityksestä perustuu siis sopimuspalkkojen muutoksiin. Muilta osin ansioiden kehitys perustuu liukumaan, joka on tapana eritellä rakenneliukumaan ja varsinaiseen liukumaan. Käytännössä niiden erottelu on usein mahdotonta. Yksilötasollakin on usein tulkintakysymys, johtuuko ansion muutos tehtävän muutoksesta.

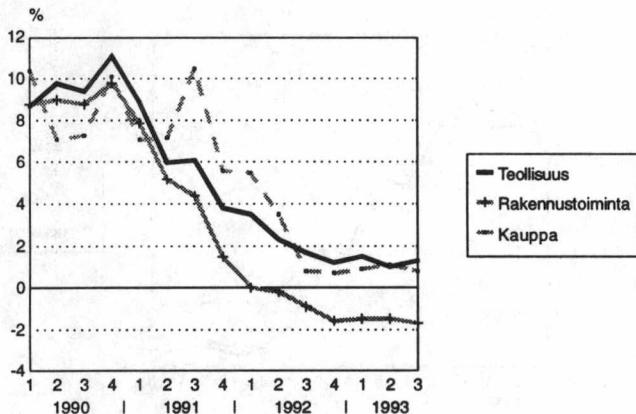
Ansiotasoindeksi tarjoaa mahdollisuuden liukuman rakenteen selvittämiseen. Paitsi virallista indeksiä, sovelluksesta voidaan tuottaa eri tavoin rakennemuutoksen huomioon ottavia laskelmia:

- Palkkaindeksi lasketaan kiintein palkkasummapainoin; siitä summatuissa indekseissä 1 300:n palkansaajaryhmän, toimialan tai ammattiryhmän, välisten rakennemuutosten vaikutus on eliminoitu. Sarjojen keskiansioiden muutokseen sisältyy vielä toimialan tai ammattiryhmän, sisäistä rakennemuutosta.
- Keskiansioindeksi lasketaan vaihtuvien lukumääräpainoin; siitä summattuihin indekseihin rakennemuutos sisältyy sellaisenaan

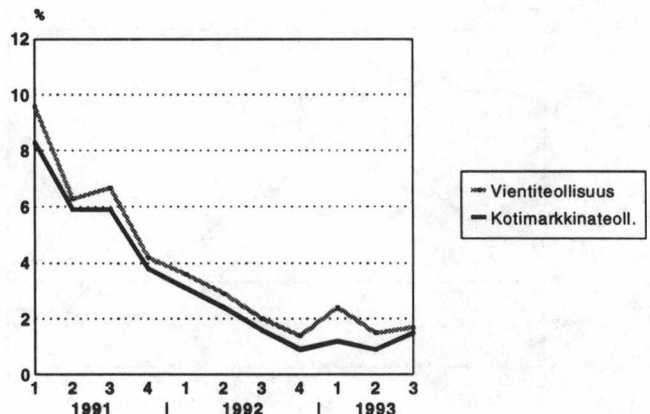
Edellämainituilla menetelmillä tuotettujen keskiansiolukujen kehityserot antavat viitteitä sarjojen välisen rakennemuutoksen merkityksestä keskiansioiden kehittymiseen. Koska eri sektoreilla alasarjojen määrittelyperusteet vaihtelevat, sektoreiden väliset vertailut voivat johtaa väärin tulkintoihin.

Keskiansio- ja palkkaindeksin kehityserot aiheutuvat sarjojen välisistä rakennemuutoksista. Taustalla voivat olla sekä erot perussarjojen palkansaajamäärien kehityksessä että ansiokehityserot kasvavien ja supistuvien alojen tai ansiotasoltaan erilaisten sarjojen välillä.

Ansioiden vuosimuutos keskeisillä toimialoilla

Tuntiansioiden vuosimuutos vienti- ja kotimarkkinateollisuudessa

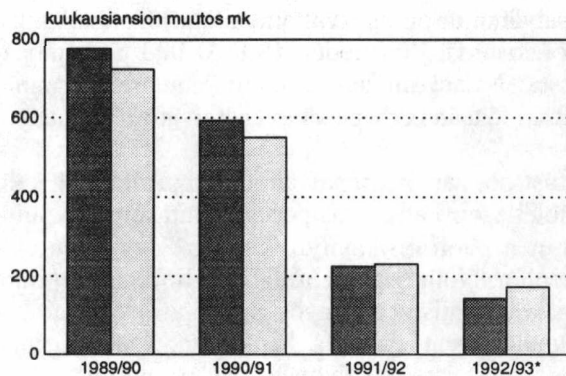
Rakennemuutos lisää keskiansioiden nousua - kunnat poikkeuksena

Kuntasektorilla sarjojen välinen rakennemuutos hidasti vuosikymmenen alussa keskiansioiden kehittymistä ja vaikutus on kääntynyt sitä edistämään vasta viime aikoina. Kehitys voisi johtua mm pienipalkkaisen sosiaalisektorin kasvusta vuosikymmenen taitteessa sekä matalapalkka-erän palkkaeroja tasoittavasta vaikutuksesta.

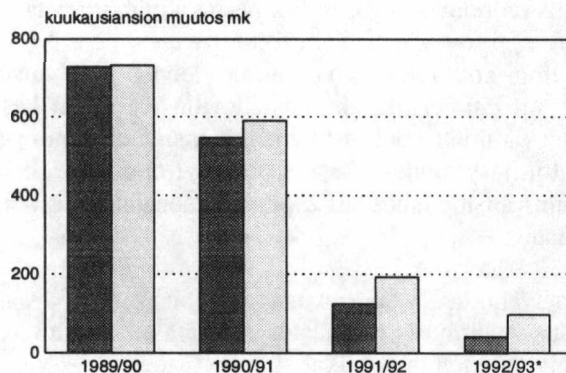
Sekä yksityisellä sektorilla että valtiosectorilla keskiansiot kasvavat nopeammin kuin kiinteäpaineinen palkkaindeksi. Ryhmien välinen rakennemuutos siten lisää keskiansioiden kasvua. Vaikutus on säilynyt valtiolla tarkasteluaikana suunnilleen samansuuruisena, alle puoli prosenttia kuukausiansiosta. Yksityisellä sektorilla perussarjojen välisen rakennemuutoksen vaikutus oli suurin vuonna 1992. Ansiokehityksen edelleen hidastuessa sen suhteellisen vaikutuksen on seuraavana vuonna kuitenkin ennakoitu olevan tätä suurempi.

Rakennemuutoksen vaikutus ansiokehitykseen voi vaihdella samallakin toimialalla. Henkilöstön vaihtuvuus alensi v. 1991 kaupan myymälähenkilöstön ja autokaupan ansiotasoa. Kaupan konttorihenkilöstöllä vaikutus oli päinvastainen (Hinta- ja palkkatiedote 3. 1993). Ammattiryhmän tai toimialan sisäisen rakennemuutoksen vaikutusta ansiokehitykseen on mahdollista arvioida ainoastaan yksilöaineiston pohjalta.

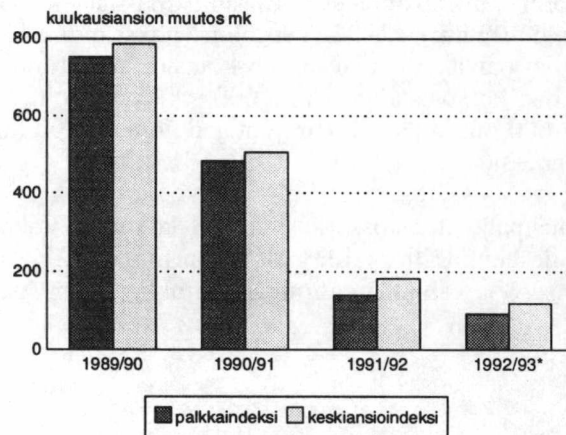
Keskiansioiden muutos ja rakennekorjattu ansiomuutos Kuntasektori

Yksityinen sektori

Valtiosectori

Perhepäivähoitaja on peruskoulun tai ammattikoulun käynyt nainen

Perhepäivähoito on naisvaltainen ala. Kunnallisessa henkilökisterissä on tiedot noin 20 000 perhepäivähoitajasta. Näistä miehiä on vain muutama kymmenen. Keski-ikältään perhepäivähoitajat ovat 41 vuotiaita;

Koulutustasoltaan perhepäivähoitajat jakautuvat kahtia: Puolella on kansa- tai peruskoulutasoinen koulutus. Toinen puoli on käynyt enintään 3 vuotisen ammattikoulun. Noin 5 prosentilla on ylioppilastutkinto. Perhepäivähoitajissa on myös opistotasoinen- tai yliopistokoulutuksen saaneita henkilöitä, mutta heidän osuutensa on varsin vähäinen. Peruskoulutusta täydentävät alan peruskurssit ja täydennyskoulutus.

Ammattikoulun käyneistä useimmat ovat opiskelleet tekstiili- ja vaatetusalan-, koti- ja laitostalouden tai hotelli- ja ravitsemusalan opintolinjoilla. Hoitoalojen koulutus on noin 10 prosentilla perhepäivähoitajista.

Korkeampi koulutustaso vaikuttaa yleensä palkkausta nostavasti. Esimerkiksi kuntasektorilla alemman keskiasteen (ammattikoulun käyneen) ansiot ovat noin 5 prosenttia ja ylemmän keskiasteen (ylioppilaan, merkonomin) ansiot lähes 20% perusasteen ansioita korkeammat.

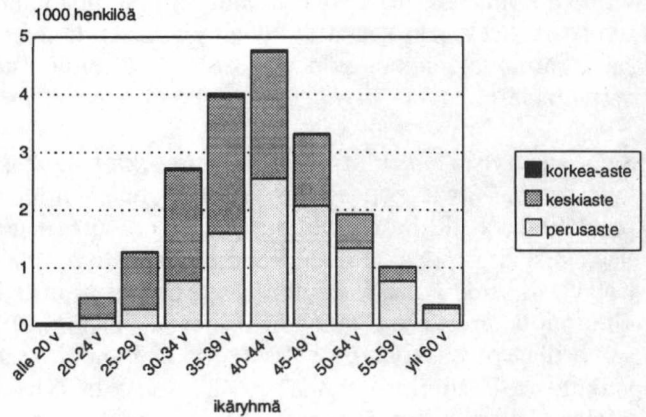
Perhepäivähoitajilla ei vastaavaa nousua ole, vaan palkkaus määräytyy pääsääntöisesti lasten lukumäärän, palvelulisien ja työaikalisien perusteella.

Keskimääräinen kuukausiansio nousee yli 6 000 mk

Perhepäivähoitaja ansaitsi Tilastokeskuksen "Kuntasektorin kuukausipalkat" -tilaston mukaan keskimäärin 6 700 mk v. 1992. Vertailun vuoksi mm. sosiaalialalla päiväkotiapulaisen keskiansiot olivat noin 6 300 mk, kotivastustajan noin 6 600 mk, lastenhoitajan noin 7 600 mk ja päiväkodin johtajan noin 10 300 mk kuukaudessa.

Kuukausipalkkatilastossa keskiansiot lasketaan kokoaikaisille henkilöille, joilla palkka on maksettu täysimääräisenä ja vähintään alimman taulukkopalkan suu-

Perhepäivähoitajat ikäryhmän ja koulutusasteen mukaan

ruisena. Perhepäivähoitajilla tätä rajausta on ehkä tarpeen lieventää, sillä hoitajan palkkaus vaihtelee melkoisesti hoidettavien lasten lukumäärän mukaan.

Perhepäivähoitajan peruspalkka-asteikko vaihtelee 1 440 – 5 360 mk kuukaudessa. Asteikossa on otettu huomioon vakituisesti koko- ja puolipäivähoidossa olevien lasten määrä. Alin palkka on määritelty yhdeltä ja ylin 4,5 lapselta. Lapsia voi tilapäisesti olla hoidossa tätä enemmänkin.

Peruspalkkaa lisäävät palveluliset, erilaiset paikallisesti sovitut palkkiot ja työaikakorvaukset. Palvelulisien määrä on keskimäärin 3,3.

Kuntatyönantajan maaliskuussa 1992 tekemän otostutkimuksen mukaan keskimääräinen hoitajalle maksettu peruskuukausipalkka oli noin 4 300 mk, peruspalkka lisineen noin 5 258 mk ja kokonaisansiot 6 180 mk. Peruspalkan osuus kokonaisansioista oli runsaat 70 prosenttia. Hoitoryhmän keskikoko oli lähes 4 lasta. Pääkaupunkiseudun kunnat eivät sisällyneet otokseen.

Pääkaupunkiseudun palkat ovat korkeimmat

Seuraavassa tarkastelu on rajattu niihin kokoaikaisiin perhepäivähoitajiin, joiden kokonaisansiot ylittivät 4 000 mk/kk:ssa ja palkka oli maksettu täysimääräisenä. 4 000 mk:n raja vastanee 2–2,5 lapsisen ryhmän hoitajan kuukausipalkkaa.

Näillä perusteilla taulukointiin sisältyi 13 900 perhepäivähoitajaa. Ryhmän keskiansio muodostuu

6 326 mk:ksi. Jos rajaus tehtäisiin alimman peruspalkan pohjalta (1 440 mk) perhepäivähoitajia tulisi mukaan 16 000 ja keskiansio laskisi n. 6 000 mk:aan.

Taulukossa 1 palkkausta on tarkasteltu kunnan koon mukaan. Ansiot kasvavat kunnan koon kasvaessa. Yli 100 000 asukkaan kunnissa palkkaus on yli 16 prosenttia koko maan keskiarvoa korkeampi. Tähän vaikuttaa erityisesti pääkaupunkiseudulla sovellettu palkkataso.

Taulukko 1.

Perhepäivähoitajien kokonaisansiot kunnan koon mukaan keskimäärin ja desilleittäin lokakuussa 1992

Väkiluku	Lkm	Keskiarvo	1. DES	5. DES	9. DES
alle 1 500	169	5 774	4 376	5 671	6 949
1 500 – 2 999	688	5 964	4 476	5 912	7 421
3 000 – 4 999	1 480	6 067	4 541	6 003	7 492
5 000 – 9 999	3 358	6 154	4 620	6 091	7 627
10 000 – 29 999	4 434	6 282	4 693	6 242	7 783
30 000 – 99 999	2 644	6 461	4 775	6 348	8 135
yli 100 000	1 106	7 353	5 670	7 448	8 892
Yhteensä	13 879	6 326	4 679	6 239	7 968

Taulukko 2.

Pääkaupunkiseudun perhepäivähoitajien kokonaisansiot keskimäärin ja desilleittäin lokakuussa 1992

Kokonaisansio	Lkm	Keskiarvo	1. DES	5. DES	9. DES
alle 5 000	24	4 466	4 122	4 394	4 865
5 000 – 5 999	61	5 578	5 216	5 563	5 941
6 000 – 6 999	129	6 533	6 148	6 567	6 902
7 000 – 7 999	282	7 548	7 149	7 571	7 930
8 000 – 8 999	324	8 594	8 104	8 575	9 098
9 000 – 9 999	9	9 779	9 632	9 823	9 929
10 000 – 11 999	15	10 641	10 091	10 354	11 749
12 000 – 14 999	1
Yhteensä	845	7 650	5 996	7 765	8 983

Hinnat

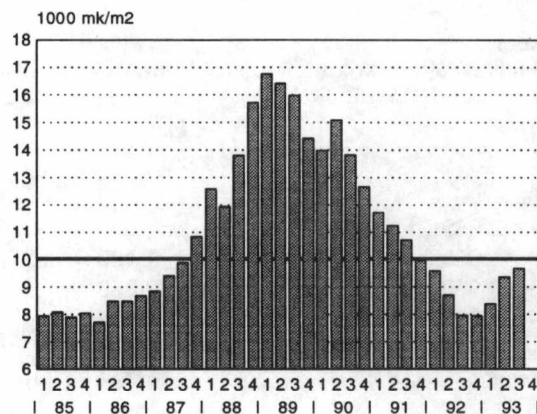
Asuntojen hintojen nousu jatkui

Vanhojen kerrostaloasuntojen hinnat nousivat 1,1 % kolmannella vuosineljänneksellä. Edellisellä neljänneksellä nousu johtui pääasiassa Helsingin hintojen noususta, mutta nyt myös muualla maassa tapahtui pientä nousua. Asuntojen hinnat ovat nousseet nyt puolen vuoden ajan, huhtikuusta syyskuuhun.

Helsingissä asuntojen hinnat ovat nousseet jo vuoden alusta lähtien, varsinkin kantakaupungin alueella. Keskustan yksiöiden hintojen lasku näyttää toistaiseksi päättyneen ja hinnat näyttävät olleen alhaisimmillaan vuosi sitten, syksyllä 1992.

Vantaalla vanhojen kerrostaloasuntojen hinnat nousivat selvästi eli 5,6 prosenttia kolmen kuukauden aikana. Koko pääkaupunkiseudun hintojen nousuksi tuli yhteensä 2,3 prosenttia.

Yksiön hinta Helsingin keskustassa

Vanhojen kerrostaloasuntojen keskimääräiset velattomat neliöhinnat ja indeksit (1983=100) eräissä kaupungeissa 3. nelj. 1993

Kaupunki	2/1993 mk/m ²	3/1993 mk/m ²	Nimell. indeksi 3/1993	muutos edell. nelj. %	Reaali- indeksi 3/1993	muutos # edell. nelj. %	Kaupat tilastossa lkm
Koko maa	4 930	4 986	137.3	+1,1	87.2	+1,5	4 084
Pääkaupunkiseutu	6 269	6 406	126.6	+2,3	80.4	+2,7	1 407
Muu Suomi	4 119	4 136	144.4	+0,5	91.7	+0,9	2 677
Helsinki	6 671	6 786	126.7	+1,7	80.5	+2,1	1 017
Helsinki-1	8 554	9 035	146.2	+5,7	92.9	+6,1	238
Helsinki-2	7 753	7 550	124.4	-2,6	79.0	-2,3	277
Helsinki-3	6 131	6 322	121.7	+2,8	77.3	+3,2	314
Helsinki-4	5 190	5 295	125.4	+2,0	79.7	+2,4	188
Espoo+Kauniainen	5 753	5 906	129.8	+2,2	82.4	+2,6	218
Vantaa	4 587	4 829	122.7	+5,6	77.9	+6,0	172
Kehyskunnat*	4 045	4 103	125.2	+1,8	79.5	+2,2	217
Tampere	4 560	4 402	145.6	-3,8	92.5	-3,4	260
Turku	4 436	4 600	133.0	+2,2	84.5	+2,6	320
Pori	3 393	3 531	152.2	+4,7	96.7	+5,1	70
Lappeenranta	4 696	4 635	140.3	-0,8	89.1	-0,4	127
Kouvola	3 486	3 473	139.2	-0,6	88.5	-0,2	76
Lahti	3 969	3 854	132.0	-3,0	83.9	-2,6	183
Hämeenlinna	4 158	4 141	171.2	+3,0	108.8	+3,4	60
Kotka	3 552	3 579	145.7	-2,0	92.6	-1,6	83
Rauma	3 251	3 850	190.9	+20,0	121.3	+20,5	92
Kuopio	4 389	4 275	129.7	-2,6	82.4	-2,2	169
Jyväskylä	4 545	4 576	132.4	+0,5	84.1	+0,8	105
Vaasa	4 163	4 461	141.7	+7,4	90.0	+7,8	75
Mikkeli	3 756	4 098	147.9	+8,9	93.9	+9,4	50
Joensuu	5 140	4 408	132.9	-13,9	84.4	-13,6	88
Oulu	4 450	4 480	146.7	+0,6	93.2	+1,0	212
Rovaniemi	3 790	4 082	128.0	+7,7	81.3	+8,1	40

Muutosprosentti on laskettu huoneistotyyppin ja asuntokannan mukaan painotetuista indeksiluvuista

* Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Kirkkonummi, Nurmijärvi, Riihimäki, Sipoo, Tuusula ja Vihti

Muualla Suomessa hinnat nousivat hiukan eli puoli prosenttia. Turussa nousua oli 2,2 prosenttia. Hintojen nousua oli myös Porissa, Raumalla, Jyväskylässä, Vaasassa, Mikkelissä ja Rovaniemellä. Tampereella tilastoitiin nyt 3,8 prosentin lasku, kun edellisellä neljänneksellä hinnat nousivat selvästi eli yli viisi prosenttia.

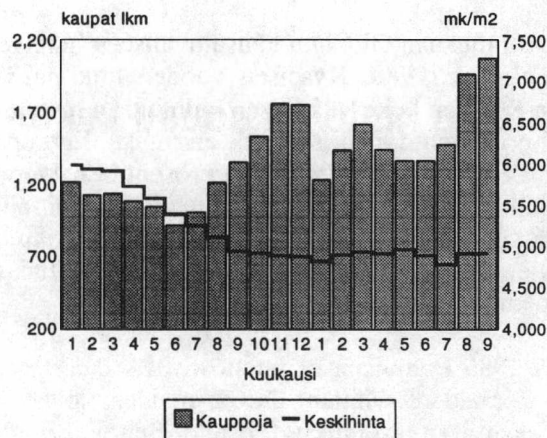
Yleensä hintojen nousu on ollut tasaista. Joillakin alueilla on tilastoitu suuria muutoksia, kuten Raumalla ja Joensuussa, mutta tässä vaikuttaa eri neljänneksellä myytyjen asuntojen laadun vaihtelut.

Selvästi kalleimmat asunnot olivat Helsingin keskustassa eli keskimäärin 9 000 markkaa neliö. Tilastoiduissa kaupungeissa halvinta oli Kouvolassa, Porissa, Kotkassa ja Raumalla noin 3 500 – 3 900 markkaa neliö.

Tilastossa mukana enemmän kauppoja

Tilastoon saadut kauppahintatiedot on kerätty pääasiassa VTT:n hintaseurantajärjestelmästä. Lisäksi on tämän neljänneksen tilastoon koottu tietoja myös niiltä kiinteistönvälittäjiltä, jotka eivät ole mukana VTT:n järjestelmässä. Mukaan tuli lisää 491 vanhaa asuntoosakekauppaa eli noin 10 prosenttia enemmän Tämä parantaa varsinkin pienempien paikkakuntien tilastoinnin luotettavuutta.

Asuntokaupat tammikuu 1992 – syyskuu 1993

Tilastoitujen kauppojen lukumäärä lisääntyi selvästi myös ilman näitä ”ylimääräisiä” kauppoja eli kaupankäynti on jatkunut vilkkaana. Jos kehitys on samanlaista myös viimeisellä neljänneksellä, niin näyttää siltä, että tänä vuonna tehtäisiin noin 20 prosenttia enemmän kauppoja kuin vuonna 1992.

Lähde:
Asuntojen hinnat 1993, 3. neljännes.

Kansainväliset hintatasoindeksit kelluvat valuuttakurssien mukana

Suomi tuli mukaan OECD:n kansainväliseen hintaver-tailuun vuonna 1980. Kyseisen vuoden tutkimuksen mukaan Suomen koko yksityisen kulutuksen hintataso ei juuri poikennut tämän selvityksen muista Euroopan maista. USA oli tuolloin noin 20 prosenttia halvempi maa kuin Suomi. Mainittakoon että Ruotsi ei ollut mukana vuoden 1980 tutkimuksessa. Ruotsin luku on saatu viemällä 1985 tuloksia taaksepäin valuuttakur-seilla ja kuluttajahintaindeksin muutoksilla.

Vuonna 1985 Pohjoismaat muodostivat selkeästi kal-leimpien maiden ryhmän OECD-maiden joukossa. Koko yksityisen kulutuksen osalta Suomi sijoittui Norjan jälkeen kakkoskilalle. Keski-Euroopan maat kuten Saksa olivat 20–30 prosenttia halvempia kuin

Pohjoismaat. USA oli kalliin dollarin ansiosta vain hieman Pohjoismaita halvempi.

Vuonna 1990 oltiin sitten jo tilanteessa, jossa Suo-mesta oli tullut OECD-maiden kallein maa. Viereisen sivun kuviossa vuosien -91, -92 ja -93 hintatasot ovat aivan loppuvuodelta, koska silloin hintatasojen muu-tokset tulevat parhaiten näkyviin. Vuoden 1991 syk-syn devalvaation vuoksi Suomesta tuli Pohjoismaiden halvin maa Tanskan ohella. Markan kelluttamisen an-siosta "halventuminen" jatkui, joka näkyy kuviossa vuoden -92 kohdalla. Vastaavasti vuoden -93 lopun tilanteessa oli nähtävillä markan hienoinen vahvistu-minen valuuttamarkkinoilla.

Hintatasoindeksejä eri maissa, vuoden 1993 lopulla

Maa	Yksityinen kulutus	Ruoka (kokonais- ryhmänä)	Liha	Maito, juusto, munat	Alkoholi- juomat	Tupakka
Suomi	100	100	100	100	100	100
Ruotsi	99	108	115	111	79	98
Norja	115	118	134	137	96	164
Tanska	116	105	96	117	61	139
Islanti	101	112	114	143	104	117
Saksa	99	88	87	87	33	101
Ranska	91	87	89	101	36	65
Italia	70	71	72	91	21	60
Alankomaat	92	85	100	89	40	74
Belgia	90	86	87	98	41	75
Luxemburg	84	86	92	98	40	61
Iso-Britannia	74	65	57	89	47	96
Irlanti	78	73	63	102	63	110
Kreikka	55	74	65	107	35	56
Espanja	70	71	60	98	21	49
Portugali	57	67	64	97	21	55
Itävalta	97	91	85	116	42	93
Sveitsi	127	133	148	162	70	83
Japani	146	173	196	204	82	90
Kanada	81	73	62	100	56	120
USA	82	71	59	85	42	68

Hintatasoindeksit on laskettu vuoden 1990 ostovoimaparieteettien pohjalta korjaamalla niitä valuuttakurssien (SP:n keskiarvot per 31.12.1993) ja inflaation (93:10) muutoksilla.

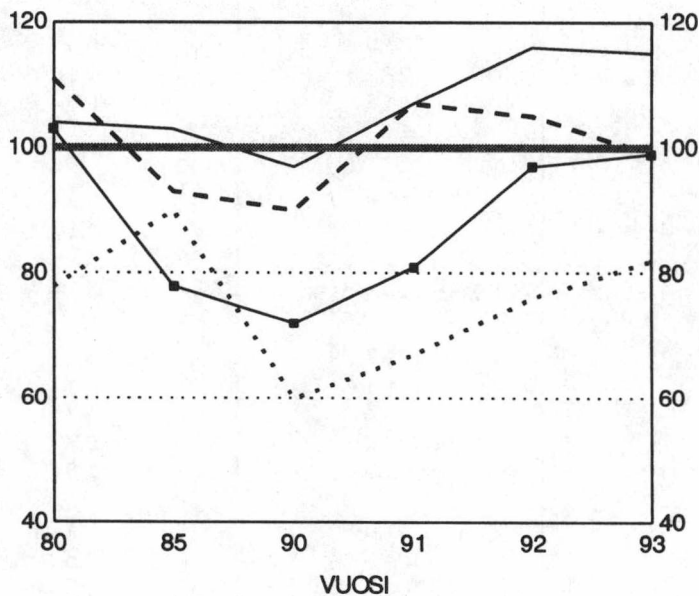
Valuuttakurssien lisäksi myös maiden inflaatiovahdit vaikuttavat hintatasokehitykseen mutta viime aikoina pääasiassa valuuttojen ulkoisten arvojen rajut vaihtelut ovat olleet synnä hintatasoindexien vaihteluihin.

Vuoden 1993 loppupuolella markan ulkoinen arvo alkoi jälleen pikkuhiljaa vahvistua valuuttamarkkinoilla suhteessa ecu-koriin ja suurimpaan osaan eurooppalaisia valuuttoja. Joulukuun viimeisen päivän vaihtokurssit huomioon ottaen koko yksityisen kulutuksen osalta Suomi, Ruotsi, Islanti, Saksa ja Itävalta ovat tasossa.

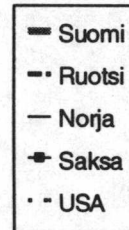
Esimerkiksi Ruotsin kruunun heikentyminen on ta- soittanut tilanetta Suomeen nähden vuoden 1993 tou- kokuusta, jolloin hintataso Ruotsissa oli seitsemän prosenttia Suomen hintatasoa korkeammalla.

Vaikka Suomen asema onkin muuttunut nopeasti kan- sainvälisessä hintavertailussa vaihtelut eivät selitä oman maan kuluttajien ostovoimaa. Ostomahdollisuu- det riippuvat käytettävissä olevien tulojen suhteesta hintoihin. Erot eri maiden hintatasoindexeissä huo- maa parhaiten turisti matkustaessaan maasta toiseen.

Lisätietoja eri tuotteiden ja palvelusten hintatasoista on saatavissa Harri Kananojalta, puh. (90) 17 341.

Hintatasoindexit aikasarjana yksityinen kulutus

Indeksitaulukko

	III/93	Vuosi muutos %
Ansiotasoindeksi 1990=100*	109,3	0,8
Tuntipalkkaiset	106,2	0,1
Kuukausipalkkaiset	110,5	1,1
Teollisuus	109,5	1,3
Työntekijät	109,6	1,5
Toimihenkilöt	109,3	1,1
Talonrakennustyöntekijät	97,4	-3,1
Tukku- ja vähittäiskauppa	111,5	0,8
Kuljetus	109,2	0,8
Rahoitus	113,6	0,8
Kunta	112,2	1,5
Tuntipalkkaiset	109,3	4,0
Kuukausipalkkaiset	112,4	1,4
Valtio	108,3	1,0
Kuukausipalkkaiset	108,2	1,1
Yksityinen sektori	108,5	0,5
Tuntipalkkaiset	106,0	-0,1
Kuukausipalkkaiset	110,2	0,9
Reaaliansioindeksi 1975=100	127,1	-1,2
Asuntojen hintaindeksi 1983=100	138,0	-5,4
Pääkaupunkiseutu	127,2	0,1
Muu Suomi	144,4	-8,0
Julkisten menojen hintaindeksi 1985=100*		
Valtiontalous	142,4	1,5
Kunnallistalous	149,0	1,5
	Marraskuu 1993	
Kuluttajahintaindeksi 1990=100	109,7	1,3
Ravinto	101,1	-0,1
Asuminen, lämpö ja valo	98,4	-4,7
Liikenne	116,6	6,7
Elinkustannusindeksi 1951:10=100	1362	1,3
Rakennuskustannusindeksi 1990=100	101,0	1,1
Työpanokset	104,0	0,5
Tarvikepanokset	100,1	3,2
Tukkuhintaindeksi 1990=100	108,1	3,5
Kotimaiset tavarat	103,9	2,3
Tuontitavarat	117,3	5,9
Vientihintaindeksi 1990=100	109,9	3,2
Tuontihintaindeksi 1990=100	118,9	4,9
Teollisuuden tuottajahintaindeksi 1990=100	105,6	2,4
Kotimarkkinoiden perushintaindeksi 1990=100	104,7	2,1
Kuorma-autoliikenteen kustannusindeksi 1990=100	108,8	0,0
Linja-autoliikenteen kustannusindeksi 1990=100	112,2	2,4

* Ennakkotieto

Vuonna 1993 ilmestyneet julkaisut

Julkisen sektorin tuntipalkat

1992, 3. neljännes
1992, 4. neljännes
1993, 1. neljännes

Valtion kuukausipalkat 1992

Kuntasektorin kuukausipalkat 1992

Kunnallinen virkaluettelo 1992

Maa- ja metsätyöntekijöiden palkat

1992, 4. neljännes
1993, 1. neljännes
1993, 2. neljännes
1993, 3. neljännes

Metsätyöntekijöiden vuosiansiot 1992

Teollisuuden ja rakennusalan työntekijöiden palkat

1992, 3. neljännes
1992, 4. neljännes
1993, 2. neljännes

Liikenteen työntekijöiden palkat

1992, 3. neljännes
1992, 4. neljännes
1993, 2. neljännes

Teollisuuden toimihenkilöiden palkat 1992

Palvelualojen palkat 1992

Voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen palkat 1992

Palkkatilasto 1992/93

Asuntojen hinnat

1992, 4. neljännes
1993, 1. neljännes
1993, 2. neljännes
1993, 3. neljännes
Asuntojen hinnat 1992, vuositilasto

Asuntoyhteisöjen tilinpäätöstilasto 1992

Vuokratilasto 1993

Kuluttajahinnat

1992, 4. neljännes
1993, 1. neljännes
1993, 2. neljännes
1993, 3. neljännes

Käsikirjat

Kuluttajahintaindeksi 1990=100
Tuottajahintaindeksit 1990=100
Maarakennuskustannusindeksi 1990=100

Indeksit

kuukausittain

Kuluttajahintaindeksi

Tuottajahintaindeksit

neljännesvuosittain

Ansiotasoindeksi

Kuorma-autoliikenteen kustannusindeksi

**Maarakennus- ja metsäalan konekustannus-
indeksi**

PL-PB 504
00101 Helsinki-Helsingfors

Postitus 2 lk kirje

PMM
Sopimus
00100/693

SVT Suomen Virallinen Tilasto
Finlands Officiella Statistik
Official Statistics of Finland

Statistics Finland

Wages and salaries
1993:27

Tiedustelut – Förfrågningar – Inquiries:

Palkat:

Anna-Leena Wickstrand

Hinnat:

Ilkka Lehtinen

(90) 17 341

Julkaisujen myynti:

Försäljning:

Hinta – Pris

Tilastokeskus
PL 504
00101 Helsinki
Puh. (90) 173 41

Statistikcentralen
PB 504
00101 Helsingfors
Tel. (90) 173 41

30 mk

ISSN 0784-8374
= Palkat
ISSN 0789-2462